

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Zuzany Bystřické a soudců Martina Kopy a Mariana Kokeše ve věci

žalobce: **OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z.s.**
 IČ: 6383997
 Čs. armády 786/20, 160 00 Praha
 zastoupený advokátem JUDr. Robertem Nerudou, Ph.D.
 Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha

proti

žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**
 tř. Kpt. Jaroše 7, 605 55 Brno

o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 23. 11. 2020, č. j. ÚOHS-37341/2020/310/AŠi,

takto:

I. Soudnímu dvoru Evropské unie se pokládají následující předběžné otázky:

1. *Může být čl. 102 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie vykládán tak, že zneužitím dominantního postavení ve smyslu tohoto článku je jednání organizace kolektivní správy, která má v členském státě faktický monopol a uplatňuje vůči provozovatelům ubytovacích zařízení ceny za poskytování licence ke zpřístupňování autorských děl prostřednictvím televizních a rozhlasových přijímačů umístěných na pokojích určených k soukromému ubytování hostů, ve kterých nezohledňuje skutečnou obsazenost jednotlivých pokojů daných ubytovacích zařízení?*

2. *Pokud je odpověď na první předběžnou otázku kladná, je třeba takovou praxi hodnotit z pohledu (a) uplatňování nepřiměřených obchodních podmínek, nebo (b) uplatňování excesivních cen?*

- *Pokud je správným standardem uplatňování nepřiměřených obchodních podmínek, jakým konkrétním testem je třeba jej posuzovat?*

- *Pokud je správným standardem uplatňování excesivních cen, jakým konkrétním testem je třeba jej posuzovat – obecným „United Brands testem“ nebo jeho určitou upravenou verzí?*

3. *Je třeba při prokazování porušení čl. 102 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie v souvislosti s jednáním uvedeným v první položené otázce prokazovat skutečné nebo potenciální negativní účinky na soutěž (včetně dopadů na spotřebitelský blahobyt a vykořisťovacích účinků jednání dominantanta)?*

4. *Je třeba při prokazování porušení čl. 102 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie v souvislosti s jednáním uvedeným v první položené otázce prokazovat podstatný vliv jednání na obchod mezi členskými státy EU, nebo postačuje d'úvodný předpoklad, že by k takovému dopadu mohlo dojít a není nutné zkoumat jeho skutečnou míru?*

II. Řízení se přerušuje.

Odůvodnění:

I. Relevantní skutkové okolnosti

1. Žalobce je jedním ze šesti kolektivních správců autorských děl v Česku (<https://bit.ly/3Sjz88U>). Úřad pro ochranu hospodářské soutěže („Úřad“) rozhodl, že žalobce zneužil své dominantní postavení a porušil zákaz plynoucí z čl. 102 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie („SFEU“). Uložil mu za to pokutu ve výši 10 676 000 Kč (tj. cca € 429 000). A zakázal mu vytykané jednání (viz příložené rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 18. 12. 2019, č. j. ÚOHS-S0249/2018/DP-35137/2019/830/DK1; „rozhodnutí Úřadu“).
2. Zjednodušeně řečeno jde o to, že žalobce mezi lety 2008 a 2014 účtoval hotelům a jiným ubytovacím zařízením v Česku poplatky za možnost používat televizi a rádio v jejich pokojích, i pokud nebyly některé z těchto pokojů obsazené. Poplatky byly stejné bez ohledu na to, zda se pokoje skutečně využívaly. Ubytovací zařízení proto musela platit stejnou částku i za pokoje, které zůstaly prázdné a kde hosté provozovatelů ubytovacích zařízení dané služby vůbec nepoužívaly.
3. Podle skutkové věty rozhodnutí Úřadu žalobce zneužil své dominantní postavení specificky tím, že „za poskytování licencí poskytovatelům ubytovacích služeb na území České republiky k zpřístupňování díla pomocí přístrojů technicky způsobilých k příjmu rozhlasového a televizního vysílání a k zpřístupňování díla ze zvukového nebo zvukově obrazového záznamu pomocí technického přístroje ubytovaným v prostorách určených k soukromému užívání ubytovanými osobami v rámci poskytování služeb spojených s ubytováním uplatňoval bez objektivně ospravedlnitelných důvodů v období od 19. 5. 2008 do 6. 11. 2014 sazby odměn stanovené ve svém sazebníku autorských odměn za provozování děl hudebních, literárních, dramatických, hudebně dramatických, choreografických, pantomimických, audiovizuálních, děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, aniž by v nich zohlednil četnost využití ubytovacích prostor (obsazenost ubytovacích zařízení), a tedy požadoval od poskytovatelů ubytovacích služeb platby autorských odměn i z neobsazených pokojů, v nichž nedošlo k užití díla prostřednictvím jeho zpřístupnění.“ (to hlavní zvýraznil krajský soud).
4. Podle Úřadu tím žalobce vynucoval nepřiměřené obchodní podmínky:
 - na trhu poskytování licence k užití autorských práv k dílům hudebním prostřednictvím zvukových a zvukově obrazových přístrojů včetně přístrojů umožňujících rozhlasové a televizní vysílání v pokojích ubytovacích zařízení v Česku,
 - na trhu poskytování licence k užití autorských práv k dílům literárním, dramatickým, hudebně dramatickým, choreografickým, pantomimickým a audiovizuálním prostřednictvím přístrojů umožňujících rozhlasové a televizní vysílání v pokojích ubytovacích zařízení v Česku, a
 - na trhu poskytování licence k užití autorských práv k dílům výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl prostřednictvím přístrojů umožňujících televizní vysílání v pokojích ubytovacích zařízení v Česku

Zneužíval proto své dominantní postavení k újmě poskytovatelů ubytovacích služeb. A potenciálně ovlivnil obchod mezi členskými státy v oblasti výkonu autorských práv.

5. Žalobce podal proti rozhodnutí Úřadu rozklad. Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže („předseda Úřadu“) ho zamítl (viz příložené rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 23. 11. 2020, č. j. ÚOHS-37341/2020/310/Aši; „rozhodnutí předsedy Úřadu“). Právě toto rozhodnutí nyní žalobce napadá žalobou.

II. Právní rámec

II. a) Právo Evropské unie

6. Podle čl. 102 SFEU:

„S vnitřním trhem je neslučitelné, a proto zakázané, pokud to může ovlivnit obchod mezi členskými státy, aby jeden nebo více podniků zneužívaly dominantního postavení na vnitřním trhu nebo jeho podstatné části.

Takové zneužívání může zejména spočívat:

a) v přímém nebo nepřímém vynucování nepřiměřených nákupních nebo prodejních cen anebo jiných nerovných obchodních podmínek (...).“

7. Podle čl. 3 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích [101 a 102 SFEU], nadepsán „Vztah mezi články [101 a 102 SFEU] a vnitrostátními právními předpisy o hospodářské soutěži“:

„(...) Pokud orgány pro hospodářskou soutěž členských států nebo vnitrostátní soudy použijí vnitrostátní právní předpisy o hospodářské soutěži na zneužití zakázané článkem [102 SFEU], použijí také článek [102 SFEU].“

8. Ustanovení čl. 5 uvedeného nařízení, nadepsaného „Pravomoci orgánů pro hospodářskou soutěž členských států“, v prvním pododstavci stanoví:

„Orgány pro hospodářskou soutěž členských států mají pravomoc používat články [101 a 102 SFEU] v jednotlivých případech. Za tímto účelem mohou z vlastního podnětu nebo na základě stížnosti přijímat tato rozhodnutí:

(...)

– ukládat pokuty, penále nebo jiné sankce stanovené vnitrostátními právními předpisy.

(...).“

II. c) Relevantní vnitrostátní právo

9. Podle § 11 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže („zákon o ochraně hospodářské soutěže“):

„Zneužívání dominantního postavení na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů je zakázáno. Zneužitím dominantního postavení je zejména,

a) přímé nebo nepřímé vynucování nepřiměřených podmínek ve smlouvách s jinými účastníky trhu, zvláště vynucování plnění, jež je v době uzavření smlouvy v nápadném nepoměru k poskytovanému protiplnění,

(...).“

10. Podle § 22 a odst. 1 písm. c) zákona o ochraně hospodářské soutěže:

„Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako soutěžitel dopustí přestupku tím, že (...)

c) v rozporu s § 11 odst. 1 zneužije své dominantní postavení,

(...).“

III. Rozbor předkládaných předběžných otázek

11. Krajský soud shledal, že je namístě obrátit se na Soudní dvůr s předběžnými otázkami. Není jasné (*clair*) či vyjasněné (*eclairé*), jaké standardy unijního práva je třeba v této věci použít pro zodpovězení otázky stojící v samém jádru věci – zda žalobce zneužil své dominantní postavení.
12. Mezi účastníky řízení není sporu o skutkovém základu věci. Žalobce má v Česku faktický monopol v oblasti kolektivní správy autorských děl (srov. také rozsudek Soudního dvora ze dne 27. 2. 2014, OSA, C-351/12; „rozsudek OSA“). Účtoval ubytovacím zařízením poplatky za možnost používat televizi a rádio v jejich pokojích nezávisle na tom, zda byly konkrétní dotčené pokoje obsazené (viz skutkovou větu z rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže citovanou výše v bodě 3). Spor je o tom, jak tuto situaci právně hodnotit z pohledu čl. 102 písm. a) SFEU.
13. Účastníci řízení se zejména neshodnou, z jaké judikatury Soudního dvora je třeba vyjít při posouzení jádra věci. Jednotlivé rozsudky, o které se opírají, vzájemně označují za nepřiléhavé. Žalobce soudu předložil určitou argumentaci opřenu o judikaturu Soudního dvora, jejíž použití v této věci považuje za jasné. Pro případ, že by její použití krajský soud za přílehlavé nepovažoval, ale navrhl položení předběžné otázky Soudnímu dvoru. K tomuto kroku se nakonec krajský soud přiklonil.
14. Jak ukáže níže shrnutá argumentace obou stran, použitelnost jednotlivých judikátů a zejména vodítka, která by krajský soud mohl následovat, nejsou jednoznačná. *Soudní dvůr navíc doposud neřešil otázku, zda nezohledňování obsazenosti pokojů ubytovacích zařízení při stanovení výše sazby autorské odměny může představovat zneužití dominantního postavení.*
15. Účastníci řízení jsou na poli unijního práva ve sporu o celkově pěti dílčích tématech:
- použitelnosti rozsudku Soudního dvora ze dne 25. 11. 2020, SABAM, C-372/19 („rozsudek SABAM“),

- zda měl Úřad jednání žalobce hodnotit z pohledu (a) uplatňování nepřiměřených obchodních podmínek, nebo (b) uplatňování excesivních cen,
- použitelnosti rozsudků Soudního dvora ze dne 14. 2. 1978, *United Brands*, C-27/76 („rozsudek *United Brands*“), rozsudku *SABAM* a rozsudku Soudního dvora ze dne 14. 9. 2017, *AKKA*, C-177/16 („rozsudek *AKKA*“), pokud bylo správné hodnotit jednání žalobce z pohledu uplatňování excesivních cen,
- zda má materiální znak přestupku v podobě narušení hospodářské soutěže pouze ohrožovací charakter, nebo zda měl Úřad prokázat, že jednání žalobce vedlo alespoň k nepatrným faktickým protisoutěžním účinkům, a
- zda je nutné prokazovat podstatný vliv jednání žalobce na obchod mezi členskými státy EU, nebo postačuje důvodný předpoklad, že by k takovému dopadu mohlo dojít a není nutné zkoumat skutečnou míru zásahu.

Soud níže shrne jádro unijní argumentace obou účastníků řízení ke každému z těchto témat. V závěru krátce vysvětlí, proč podal předběžné otázky. A proč je formuloval, jak je formuloval.

III. a. Použitelnost rozsudku Soudního dvora ve věci SABAM

16. **Žalobce** namítá, že lze tuto věc posoudit podle rozsudku *SABAM*. Je jí skutkově i právně nejbližší. Kromě rozsudku *SABAM* odkazuje i na stanovisko generálního advokáta Soudního dvora Giovanniho Pitruzzelly v dané věci ze dne 16. 7. 2020 („stanovisko AG ve věci *SABAM*“).
17. Ve věci řešené rozsudkem *SABAM* šlo o žaloby dvou belgických společností organizujících hudební festivaly. Žaloby podaly kvůli autorským odměnám, které požadoval kolektivní správce *SABAM*. Uplatňoval sazebník, ve kterém se poplatky odvíjely od sazby založené na hrubých příjmech z prodeje vstupenek. A používal odstupňovanou paušální sazbu k určení podílu spravovaného repertoáru na hudbě reprodukované na festivalech (bod 24 rozsudku *SABAM*).
18. Sám žalobce uznává, že mezi rozsudkem *SABAM* a touto věcí lze spatřit rozdíl. Ve věci *SABAM* šlo o paušální zohledňování množství reprodukováných děl. Zde jde o paušální zohledňování velikosti publika – tedy nezohledňování obsazenosti pokojů. Na podstatě věci to podle žalobce ale nic nemění. V principu totiž podle něj jde o tutéž otázku – povahu jednání spočívajícího ve *způsobu stanovení* autorských odměn.
19. Soudní dvůr (včetně AG Pitruzzelly) kauzu *SABAM* posuzoval z pohledu standardu zneužití dominantního postavení ve formě *uplatnění excesivních cen*. Nikoliv ve formě *nepřiměřených obchodních podmínek*. Tento standard měl podle žalobce použít i Úřad (blíže viz také část *III. b* níže). Žalobce v tom spatřuje stěžejní pochybení Úřadu. Právě spor o to, který z obou standardů je třeba zde použít, se odehrává na poli argumentace obou stran k rozsudku *SABAM*.
20. Podle žalobce se navíc sazba autorských odměn musí posuzovat jako celek. Podle rozsudku *SABAM* by kolektivní správci neměli mít povinnost v každém případě zohledňovat konkrétní prvky specifické pro různé oblasti reprodukce hudebních děl. Neměla by na ně

dopadat omezení co do způsobu stanovení výše autorských odměn, pokud tento způsob nevede k excesivní výši sazby (bod 46 rozsudku *SABAM*).

21. **Předseda Úřadu** je však toho názoru, že tu rozsudek *SABAM* nelze použít. Výše poplatků požadovaných kolektivním správcem *SABAM* plynula ze sazby, která podle organizátorů hudebních festivalů neodpovídala hospodářské hodnotě služeb poskytovaných kolektivním správcem. Účelem předběžné otázky řešené rozsudkem *SABAM* bylo mimo jiné určit, s jakou přesností může kolektivní správce s dominantním postavením uplatňovat cenovou sazbu, aby tím své dominantní postavení nezneužíval.
22. Rozdíl obou případů spočívá v aspektu sdělování díla veřejnosti a existenci plnění a protiplnění. V této věci nedocházelo (na neobsazených pokojích) ke sdělování díla veřejnosti. Ve věci řešené rozsudkem *SABAM* však prokazatelně ke sdělování díla veřejnosti docházelo. Jestliže by ke sdělování díla veřejnosti nedocházelo, odměna by se neplatila (bod 80 stanoviska AG ve věci *SABAM*). Podle rozsudku *SABAM* „poplatek uplatňovaný organizací kolektivní správy musí zohlednit skutečně používané množství hudebních děl chráněných autorským právem.“ (bod 50 rozsudku *SABAM*).
23. V rozsudku *SABAM* se podle předsedy Úřadu pouze fakticky řešilo, (a) jaké množství repertoáru spravovaného *SABAM* se sdělovalo (b) jakému množství ve veřejnosti. A zda následně použitá sazba autorských odměn odpovídala čl. 102 SFEU. Za poskytnutou službu (sdělování díla veřejnosti) měl kolektivní správce nárok požadovat po organizátorech hudebních festivalů autorskou odměnu. To však není případ žalobce. *Ke sdělování díla veřejnosti na neobsazených pokojích ubytovacích za řízení v úbec nedocházelo. A provozovatelé ubytovacích za řízení žalobci platili za služby, které fakticky nedostávali. Žalovaný proto trvá na tom, že rozsudek SABAM nenabízí vodítka pro hodnocení praktik žalobce, které nebylo namíste posuzovat z pohledu vynucování nepřiměřených cen.*
24. **Žalobce v replice na tuto argumentaci předsedy Úřadu** uvádí, že ze stanoviska AG ve věci *SABAM* (bod 17) jasně vyplývá, že předmětem kauzy byla stejně jako v souzené věci otázka použití určité *metody výpočtu* sazeb autorských odměn. Předseda Úřadu opomíjí, že se v kauze *SABAM* odměny vždy alespoň částečně účtovaly i za díla, která na festivalu nezazněla. V souzené věci se odměny částečně účtovaly i za období, během kterého konkrétní pokoje nebyly obsazené.
25. Žalobce označuje argumentaci předsedy za zjednodušující snahu vyvrátit použitelnost rozsudku *SABAM*. Předseda Úřadu nezohledňuje faktické rozdíly mezi úhradou sazeb autorských odměn za zpřístupňování děl na festivalech a na pokojích ubytovacích zařízení. Již ze samotné podstaty festivalů je zřejmé, že na nich dojde ke zpřístupňování děl veřejnosti. Může se však stát, že na konkrétním festivalu nedojde ke zpřístupnění i jen jediného díla z repertoáru kolektivního správce. V takové situaci by mohlo být nepřiměřené požadovat autorskou odměnu.

26. Autorské odměny za zpřístupňování děl na pokojích ubytovacích zařízení se kolektivním správcům hradí zpětně na roční bázi. S pravděpodobností hraničící s jistotou se v každém pokoji v tomto ročním období ubytuje přinejmenším jeden host. Za roční období, za které žalobce účtuje autorské odměny, došlo téměř na 100 % pokojů ke zpřístupnění autorského díla. Provozovatelé ubytovacích zařízení tedy využili roční licenci. Předpoklad předsedy Úřadu by mohl být správný, pouze pokud by konkrétní pokoj nebyl po celý rok vůbec obsazený. V takovém případě však žalobce autorské odměny nevybírá. Chová se tedy stejně jako společnost *SABAM*. Žalobce neví o případu, který by byl skutkově obdobný souzené věci.
27. **Předseda Úřadu v duplice** uvedl, že žalobce má částečně pravdu, že předmětem věci *SABAM* byla otázka legality použití určité sazby autorské odměny. Ale jen pokud prokazatelně docházelo ke sdělování díla veřejnosti. V bodě 41 rozsudku *SABAM* se uvádí: „(...) poplatky z takového sazebníku představují protihodnotu dlužnou za sdělování těchto hudebních děl veřejnosti.“ Předseda Úřadu také souhlasí se žalobcem, že zpřístupňování děl na pokojích ubytovacích zařízení je specifické. Nelze ale proto analogicky použít unijní judikaturu týkající se zpřístupňování děl na hudebních festivalech.

III. b. Správnost použitého testu nepřiměřených obchodních podmínek

28. Podle **žalobce** Úřad účelově dezinterpretoval unijní rozhodovací praxi, na níž vystavěl vlastní (nedostatečný) test, který následně aplikoval na souzené jednání. Judikatorní východiska, jichž se Úřad dovolává, nejsou příléhavá. Ve případech (i) rozhodnutí Komise ze dne 2. 6. 1971, *GEMA*, 71/224 („rozhodnutí *GEMA*“), (ii) rozsudku Soudního dvora ze dne 27. 3. 1974, *BRT*, C-127/73 („rozsudek *BRT*“), (iii) rozhodnutí Komise ze dne 20. 4. 2001, *DSD*, 2001/463/EC (COMP D3/344493) („rozhodnutí Komise ve věci *DSD*“), a (iv) rozsudku Tribunálu ze dne 24. 5. 2007, *DSD*, T-151/01 („rozsudek Tribunálu ve věci *DSD*“), šlo totiž o jednání dominantního podniku se závažnými negativními důsledky na hospodářskou soutěž. V případě (v) rozsudku Soudního dvora ze dne 11. 12. 2008, *STIM*, C-52/07 („rozsudek *STIM*“), se jednalo o praktiku účtování excesivních cen, kterou je však nutné hodnotit podle dvoustupňového *United Brands* testu (viz část *III. c* níže). To Úřad odmítl učinit.
29. Pokud by se žalobce ztotožnil s tím, že způsob stanovení ceny je třeba hodnotit z perspektivy uplatňování nepřiměřených podmínek (což nečiní), pak Úřad ovšem neprovedl správně test vyplývající z unijní rozhodovací praxe a relevantní doktríny (O'Donoghue, Robert, Padilla, Jorge. *The Law and Economics of Article 102 TFEU*. 3 vyd. Oxford: Hart Publishing, 2020, str. 1043). Zneužití dominantního postavení ve formě uplatňování nepřiměřených obchodních podmínek podmiňuje prokázání těchto kritérií: (i) obchodní podmínka se nepojí s účelem smlouvy anebo není nezbytná pro zajištění jejího očekávaného účinku; (ii) obchodní podmínka působí újmu druhé smluvní straně; (iii) obchodní podmínka není vhodná ani přiměřená. V tomto kontextu se posuzuje účel smlouvy, další podmínky obsažené ve smlouvě a případné ospravedlnění existence obchodní podmínky.
30. Úřad neprovedl první dva kroky testu. Izolovaně se zabýval pouze jakousi abstraktní „přiměřeností“ obchodní podmínky. Tu navíc neprokazoval, ale jen tvrdil. Dospěl

k nesprávným závěrům, protože plnění žalobce je přiměřené hodnotě sazeb autorských odměn.

31. **Předseda Úřadu** považuje uvedená rozhodnutí za použitelná. Komise a unijní soudy se zabývaly stejnou praktikou, tedy vynucováním nepřiměřených obchodních podmínek (s výjimkou rozsudku *STIM*). Tato rozhodovací praxe dosud nebyla překonána. Ani žalobce nepřichází s aktuálnější unijní rozhodovací praxí.
32. Pokud se jedná o rozhodnutí *GEMA*, jednalo o jeden z prvních případů, ve kterých Komise konstatovala zneužití dominantního postavení ze strany organizace kolektivní správy autorských práv. V rozsudku *BRT* se Soudní dvůr vyjádřil k problematice vynucování nepřiměřených obchodních podmínek. Jasně deklaroval, že je nezbytné prověřit, zda kolektivní správce bere v potaz všechny relevantní zájmy, aby tím zajistil rovnováhu mezi maximální svobodou autorů disponovat se svými právy a efektivní správou jejich práv. Stěžejní pro posouzení dané praktiky je otázka její absolutní nezbytnosti pro dosažení stanoveného cíle. Tento rozsudek předurčil podmínky pro budoucí rozhodování Komise a Soudního dvora ve věcech kolektivní správy autorských práv.
33. Rozsudek *STIM* se od ostatních případů odlišuje. Jednalo se v něm o excesivní ceny. To jej však nečiní nepoužitelným. Soudní dvůr rozhodoval o předběžné otázce, která se týkala výkladu čl. 102 SFEU. Hodí se z něj vyjít tím spíše, pokud existuje jen omezená rozhodovací praxe o vynucování nepřiměřených podmínek. I s ohledem na porušení čl. 102 SFEU a požadavek eurokonformního výkladu je tento rozsudek relevantní. Právě v rozsudku *STIM* Soudní dvůr rozpracoval princip proporcionality, který lze podle názoru předsedy Úřadu vztáhnout jak na nepřiměřené obchodní podmínky, tak na nepřiměřené ceny.
34. Potřebu hledání rovnováhy mezi protichůdnými zájmy dominantního soutěžitele a jeho obchodních partnerů potvrdila i rozhodnutí ve věci *DSD*. O jejich použitelnosti podle předsedy Úřadu vůbec nelze pochybovat. V souvislosti s případem žalobce v nich lze vyzorovat řadu paralel. Komise zde taktéž poukázala na princip proporcionality.
35. Pokud jde o námitku žalobce, že předseda Úřadu neprokázal naplnění testu nepřiměřených podmínek, který vyplývá z unijní rozhodovací praxe a relevantní judikatury, pak si předseda Úřadu není vědom žádného konkrétního rozhodnutí Komise ani unijních soudů, kde by se tříступňový test použil. I žalobce odkázal jen na literaturu. Jiná zahraniční literatura přitom v souvislosti s nepřiměřenými obchodními podmínkami žádný takový test nezmiňuje. Naopak uvádí, že v důsledku malého množství případů zneužití dominantního postavení formou vynucování nepřiměřených podmínek je obtížné definovat použitelné testy. Testy,

kteře aplikovala Komise a Soudní dvůr, p ř itom zva Ź uj protisout ě Ź n u ě inky dan podmínky a její ospravedln ě n (González-Díaz F. E., Snelders R. *EU Competition Law. Volume V. Abuse of Dominance under Article 102 TFEU*. Claeys & Casteels Law Publishers nv, 2013, s. 692). PouŹ it t ř istupnovho testu zde proto nebylo t ř eba. Postaĉ ilo, pokud se Ů ř ad zabýval proporcionalitou obchodní podmínky ve vztahu k protipln ě n a existencí mo Ź nch ospravedlnitelných důvodů pro jednání Ź alobce.

36. Podle **Ź alobce** p ř edseda Ů ř adu chybn zmiňuje, Ź e se jím pouŹ it judikatura týká stejn praxi, tedy vynucování nepřim ě ř ench obchodních podmínek. Souzenou praxí je tu nezohlednvn obsazenosti pokojů ubytovacích zař iten p ř i stanoven sazeb autorských odměn. Nikoli vynucování nepřim ě ř ench obchodních podmínek. To je jŹ právním hodnocenm této praxi.
37. Pokud jde o rozsudek *STIM*, Ź alobce nerozumí, proĉ p ř edseda Ů ř adu rozdln p ř istupuje k rozsudku *SABAM*, kter odmítá pouŹ it s tím, Ź e skutkov podstata deliktu spoĉ řvala v nepřim ě ř ench obchodních podmínkách a nikoli excesivních cenách. P ř itom v rozsudku *STIM* Ź lo o excesivní ceny, ale podle p ř edsedy Ů ř adu to nebrání jeho pouŹ it. P ř edseda Ů ř adu povaŹ uje za stŹ ejn kauzu *DSD*. Spat ř uje v ní paralely se souzenou věcí. Na to v Ź ak podle Ź alobce nelze p ř istoupit, protoŹ e z kontextu dan věci je jasn, Ź e její okolnosti byly odli Ź n.
38. **P ř edseda Ů ř adu** na to odpověděl, Ź e se rozsudek *STIM* sice skutkov týkal excesivních cen, ale věnoval se i koncepĉ nm otázkám souvisejících s výkladem ě l. 102 SFEU. Zejména rozpracoval princip proporcionality, kter lze vztáhnout na nep ř im ě ř en obchodní podmínky i nepřim ě ř en ceny. P ř edseda Ů ř adu vysvětlil, proĉ naopak nelze pouŹ it rozsudek *SABAM*. Na rozdíl od rozsudku *STIM* neobsahuje koncepĉ n zvř y, kter by se daly p ř enst i na p ř pad Ź alobce.

III. c. PouŹ itelnost rozsudků United Brands, AKKA a SABAM, pokud by se jednání Ź alobce hodnotilo z pohledu uplatnvn excesivních cen

39. **Ź alobce** vysvětluje, Ź e pokud by Ů ř ad posoudil jednání Ź alobce, jak sprvn m ě l – tj. z pohledu uplatnvn excesivních cen –, pak autorsk odměny, kter si uĉ toval, nebyly excesivní. PouŹ iteln testy plynou z rozsudku *United Brands*, rozsudku *SABAM* a rozsudku *AKKA*. Ů ř ad se kvalifik jednání Ź alobce coby uplatnvn nepřim ě ř ench obchodních podmínek snaŹ  nutnost pouŹ it těchto rozsudků obejít.
40. V rozsudku *United Brands* Soudní dvůr formuloval základní test pro posouzení excesivních cen, kter se skládá z následujících dvou kroků: (i) posouzení, zda existuje nadm ě rn disproporce mezi skuteĉ námi náklady a poŹ adovanou cenou; a je-li tomu tak, pak následuje (ii) p ř ezkum, zda není uplatnvan cena nepřim ě ř en v absolutním vyjdř en nebo ve srovnání s konkurenĉ námi výrobky (bod 252 rozsudku *United Brands*). Obecn *United Brands* test pro oblast kolektivní správy doplnil rozsudek *AKKA*, ve kterm Ź lo o potrestání jediného loty Ź ského kolektivního správce autorských dl od tamj Ź šího orgánu ochrany hospodář sk soutŹ e za poru Ź en ě l. 102 SFEU kvůli obecn nadm ě rn v Ź i sazebníku poplatků.

41. Soudní dvůr v rozsudku *AKKA* ke druhému kroku *United Brands* testu uvedl, že: „Pro účely posouzení, zda organizace pro správu autorských práv účtuje nepřiměřené ceny ve smyslu čl. 102 druhého pododstavce písm. a) SFEU, je vhodné srovnat výši jejich poplatků s výši poplatků účtovaných v okolních státech, jakož i s poplatky účtovanými v dalších členských státech upravenými na základě parity kupní síly, pod podmínkou, že referenční státy byly vybrány na základě objektivních, přiměřených a ověřitelných kritérií a že základ provedených srovnání je jednotný. Existují-li náznaky toho, že nadměrnost poplatků se týká určitého nebo určitých specifických uživatelských segmentů, je vhodné srovnat poplatky účtované v těchto segmentech.“ (výrok 2 rozsudku *AKKA*; zvýraznil krajský soud).
42. Na rozsudky *United Brands* a *AKKA* pak odkázal i rozsudek *SABAM*. Neshledal však za splněný již první krok testu plynoucího z rozsudku *United Brands*. Nepokračoval proto ke druhému kroku. Žalobce vytýká Úřadu, že tento test excesivních cen neprováděl. A předložil v žalobě vlastní argumentaci, proč z hlediska *United Brands* testu neporušil čl. 102 SFEU.
43. K jeho prvnímu kroku žalobce namítá, že neexistuje jiná metoda, jak přesně kvantifikovat obsazenost pokojů ubytovacích zařízení, aby se současně dalo dosáhnout legitimního cíle ochrany zájmů autorů a nevedlo to k neúměrnému zvýšení nákladů na správu smluv a dohled nad užíváním žalobcem chráněných hudebních děl. Není v možnostech žalobce kontinuálně ověřovat obsazenost každého ubytovacího zařízení.
44. Ke druhému kroku *United Brands* testu žalobce dodává, že i pokud by jiná metoda kvantifikace obsazenosti pokojů existovala, výše autorských odměn by byla přiměřená ve srovnání s odměnami zahraničních kolektivních správců. Sám Úřad ve správním řízení uvedl, že se sazba žalobce v posuzovaném období pohybuje z osmi porovnávaných zemí na 4. až 6. místě. Sporné sazby autorských odměn uplatňované žalobcem tedy nebyly excesivní ve smyslu přílehlavé linie judikatury vycházející z rozsudku *United Brands* a potvrzené v rozsudku *SABAM*. Úřad nicméně ve snaze obejít Soudním dvorem stanovené testy kvalifikoval jednání žalobce jako uplatňování nepřiměřené obchodní podmínky.
45. **Předseda Úřadu** v reakci na tyto žalobní námítky uvedl, že praktiku žalobce zkrátka neposuzoval z pohledu excesivních cen, ale z pohledu nepřiměřených podmínek. Neobcházel účelově žalobcem uvedené testy. Skutková podstata nepřiměřených podmínek podle čl. 102 SFEU představuje vykořisťovací praktiku zneužití dominantního postavení. Její podstata tkví v tom, že dominant ve smlouvách s jinými účastníky trhu vynucuje nepřiměřené podmínky. Zejména takové, které jsou v době uzavření smlouvy v nápadném nepoměru k protiplnění.

III. d. Materiální znak narušení hospodářské soutěže a související důkazní standard

46. Další část argumentace **žalobce** se týká důkazního standardu narušení hospodářské soutěže. Úřad se podle žalobce nezabýval otázkou, zda nezohlednění obsazenosti pokojů při stanovení sazeb autorských odměn vedlo právě k narušení hospodářské soutěže.
47. Žalobce uznává, že je třeba chránit i potenciální soutěž. Nepozdává se mu ovšem, jak tento koncept vyložil a použil Úřad v této věci. Z judikatury Soudního dvora totiž plyne, že jednání podniku v dominantním postavení nelze kvalifikovat jako zneužití, nenastal-li alespoň nepatrný protisoutěžní účinek na trhu. Tento účinek nemusí nutně být konkrétní, proto stačí prokázat potenciální protisoutěžní účinek (srov. rozsudky Soudního dvora ze

dne 6. 12. 2012, *AstraZeneca*, C-457/10 P, bod 112, a ze dne 17. 2. 2011, *TeliaSonera*, C-52/09; „rozsudek *TeliaSonera*“). Protisoutěžní účinek určité praktiky nesmí být čistě hypotetické povahy (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 10. 2015, *Post Danmark*, C-23/14, bod 65)

48. Koncept potenciálních účinků nelze zaměňovat se standardem hodnocení praktik, které nemají jiný cíl než narušení hospodářské soutěže (*by object* praktiky). Ty nemají jiné věrohodné vysvětlení než omezení hospodářské soutěže (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 30. 1. 2020, *Paroxetine*, C-307/18, bod 155). Jen v případech *by object* praktik se soutěžní úřady mohou dovolat protisoutěžní povahy jednání jako takového a překlenout tím povinnost prokázat protisoutěžní účinky (ať už skutečné či potenciální). Aby však jednání mohlo být *by object* praktikou, musí existovat adekvátní a dostatečně podložené zkušenosti poukazující na jeho protisoutěžní charakter (rozsudek Soudního dvora ze dne 2. 4. 2020, *Budapest Bank*, C-228/18, body 76 a 79). V rozhodnutích Úřadu není jediný odkaz na rozhodnutí soudu či soutěžního úřadu nebo odbornou literaturu, z nichž by na základě zkušeností vyplývalo, že nezohledňování obsazenosti pokojů ubytovacích zařízení kolektivními správci má ze své povahy protisoutěžní účinky.
49. Žalovaný tedy musel vyhodnotit, zda jednání žalobce vedlo na relevantních trzích alespoň k nepatrným faktickým (skutečným či potenciálním) protisoutěžním účinkům. Nezohledňování obsazenosti pokojů ubytovacích zařízení ze strany kolektivních správců není *by object* praktikou. Nemůže obstát závěr předsedy Žalovaného, že samotná podstata praktiky žalobce je zakázána.
50. Žalobce poté nesouhlasí s názorem předsedy Úřadu, že skutková podstata uplatňování nepřiměřených podmínek má pouze ohrožovací charakter a není proto nutné, aby soutěžní úřad prokázal skutečné dopady na základní parametry hospodářské soutěže. Uplatní se totiž princip zakotvený v judikatuře Soudního dvora, že po implementaci posuzovaného jednání musí soutěžní úřad prokázat, že „hospodářská soutěž byla ‚fakticky‘ omezena nebo narušena, nebo že jí bylo ‚fakticky‘ bráněno.“ (viz rozsudek Tribunálu ze dne 12. 12. 2018, *Servier*, T-691/14, bod 1129, rozsudek Soudního dvora ze dne 30. 6. 1966, C-56/65, *LTM*, body 359 a 360, či rozsudek Tribunálu ze dne 12. 12. 2018, *Krka*, T-684/14, bod 361)
51. Z rozhodnutí Úřadu výslovně nevyplývá, odkud dovedl narušení hospodářské soutěže. Rozhodná podle všeho byla skutečnost, že: „(...) provozovatelé ubytovacích služeb platili autorské odměny (...) i za neobsazené pokoje, aniž by se jim dostávalo protiplnění, čímž jim vznikla majetková újma, neboť peněžní prostředky neoprávněně inkasované [žalobcem] mohli využít jiným způsobem. Provozovatelům ubytovacích zařízení rovněž neplynul žádný zisk z neobsazených pokojů, avšak museli [žalobci] odvádět platby, které tím pádem zmenšovaly jejich zisk z obsazených pokojů, a to tím markantněji, čím nižší celková obsazenost ubytovacích kapacit byla. Tím jednání účastníka řízení mělo vliv na náklady a zisky provozovatelů ubytovacích zařízení, a tedy znevýhodnilo jejich postavení v hospodářské soutěži.“ (bod 198 rozhodnutí předsedy Úřadu).
52. Ani z tohoto tvrzení není zřejmé, jak provozovatelům ubytovacích zařízení mohla vznikat soutěžní újma (rozsudek Soudního dvora ze dne 19. 4. 2018, *MEO*, C-525/16; „rozsudek *MEO*“). Úřad totiž žalobci vytýká způsob stanovení autorských odměn, nikoli jejich výši. Výše autorských odměn by mohla být beztrestně vyšší, pokud by žalobce dodržel Úřadem preferovaný způsob cenotvorby. Provozovatelé ubytovacích zařízení by pak hradili vyšší cenu, aniž by v tom Úřad spatřoval problém. *Ad absurdum* by tedy způsob stanovení ceny vedoucí k účtování autorské odměny ve výši symbolické 1 Kč mohl Úřad považovat za

nepřiměřenou obchodní podmínku, zatímco jiným způsobem stanovenou odměnu ve výši 100 Kč by shledal soutěžně konformní.

53. Způsobem stanovení sazeb autorských odměn žalobci nemohl vzniknout tzv. suprakompetitivní prospěch. I pokud by na trhu působilo více kolektivních správců, kteří by si vzájemně konkurovali, rozhodně by mezi sebou nesoutěžili tím, který z nich zohledňuje obsazenost ubytovacích zařízení. Soutěž by probíhala na základě ceny a širě repertoáru. Způsob stanovení ceny není prvkem hospodářské soutěže.
54. Cílem zákazu zneužití dominantního postavení je zabránit praktikám, které by měly přímý či nepřímý dopad na spotřebitelský blahobyt. Vyplývá to i z ustálené judikatury Soudního dvora, zejména z rozsudku Soudního dvora ze dne 27. 3. 2012, *Post Danmark I*, C-209/10 („rozsudek *Post Danmark I*“). Žalovaný neprokázal negativní účinek na spotřebitelský blahobyt. Namísto tohoto standardu z judikatury převzal pouze vágní pojem „přiměřenosti“, který subjektivním výkladem, nepodloženým žádnou relevantní právní a ekonomickou teorií, použil na tento případ.
55. Žalovaný neprokázal ani vykořisťovací účinky jednání žalobce, ač ho tak vyhodnotil. Rozsudek *United Brands* založil judikatorní linii, která dále zahrnuje rozsudek *AKKA* a rozsudek *SABAM*. Tato ustálená judikatura ukazuje, co je v unijním soutěžním právu cílem zákazu vykořisťovacího zneužití dominantního postavení. Není jím nastolení spravedlivé rovnováhy do všech smluvních vztahů dominantního podniku. Šlo by totiž o zcela vágní cíl, při jehož existenci by soutěžní úřady mohly zasahovat do téměř všech oblastí podnikání a prosazovat tam své subjektivní představy. Soutěžní úřad musí naopak při aplikaci konceptu vykořisťovacích praktik prokázat, že obchodní podmínka vede k: (i) narušení struktury trhu s dopadem na spotřebitelský blahobyt, nebo k (ii) útoku na základní hodnoty lidské společnosti, mezi něž se jistě řadí i kulturní vyžití spotřebitelů (viz bod 22 stanoviska AG ve věci *SABAM*).
56. **Předseda Úřadu** uvádí, že narušení hospodářské soutěže vyžadované jako materiální znak přestupku má pouze ohrožovací charakter. Žalovaný každopádně nepřistupoval k praktikám žalobce jako k praktikám *by object*, u kterých není potřeba prokazovat protisoutěžní účinky. Z rozhodnutí Úřadu plyne, že žalobce narušil hospodářskou soutěž. Konkrétně tím, že vykořisťoval své obchodní partnery (provozovatele ubytovacích zařízení). Vynucoval na nich nepřiměřené obchodní podmínky, aniž by pro to měl objektivní důvody. Jeho obchodním partnerům tím vznikla materiální újma. Důležitý je i kontext – v širší souvislosti se to dělo za situace, ve které obchodní partneři žalobce prakticky neměli jinou možnost, než s těmito podmínkami souhlasit (srov. body 111 až 115 rozhodnutí Komise ve věci *DSD*).
57. Pokud jde o újmu a argumentaci opřenu o rozsudek *MEO*, pak předseda Úřadu dodává, že unijní judikatura definuje újmu velmi široce (bod 64 rozsudku *TeliaSonera*). Úřad opravdu dospěl k závěru uvedenému výše v bodě 51. Jednání žalobce prokazatelně mělo vliv na náklady a zisky provozovatelů ubytovacích zařízení. Znevýhodnilo jejich postavení v hospodářské soutěži. Úřad ve svém rozhodnutí provedl i přibližný výpočet újmy. Nezhled

ňování obsazenosti ubytovacích kapacit určitě ovlivnilo konečnou výši autorských odměn vybíraných žalobcem.

58. Jestliže žalobce namítá, že Úřad neprokázal negativní účinky jednání žalobce na spotřebitelský blahobyt, pak předseda Úřadu opakuje, že materiální znak přestupku opřeného o čl. 102 písm. a) SFEU má pouze ohrožovací charakter. Úřad proto nemusel prokázat dopady na základní parametry hospodářské soutěže, jkterým je i spotřebitelský blahobyt.
59. Předseda Úřadu v obecné rovině souhlasí s odkazem žalobce na rozsudek *Post Danmark I*. Již dříve ovšem Soudní dvůr uvedl, že zákaz zneužití dominantního postavení nemíří pouze na praktiky, které mohou způsobit škodu spotřebitelům přímo, ale i na praktiky, které jsou jim ke škodě prostřednictvím jejich dopadů na účinnou strukturu soutěže (bod 36 rozsudku Soudního dvora ze dne 21. 2. 1973, *Continental Can*, 6/72). Za účelem rozhodnutí o zneužívající povaze chování soutěžitele není nutné zkoumat, zda toto chování šlo na úkor spotřebitelů. Postačí ověřit, zda mělo účinek omezující hospodářskou soutěž (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 15. 3. 2007, *British Airways*, C-95/04 P, body 106 až 107). Úřad sice neprokázal, zda mělo jednání žalobce dopad na spotřebitele (a také to činit nemusel). Ale prokázal, že mělo dopad na ostatní soutěžitele, kterými byli smluvní partneři žalobce – tedy provozovatelé ubytovacích zařízení.
60. Pokud jde o vykořisťovací účinky jednání žalobce, předseda Úřadu vycházel z rozsudku *United Brands*. Soudní dvůr v něm vyslovil obecné závěry o zneužití dominantního postavení a vykořisťovacích praktikách, které se dají použít na zneužití dominantního postavení bez ohledu na jeho formu. Neznamená to, že by přistoupil na posouzení věci z hlediska excesivních cen. Polemika žalobce nad filozofickým významem vykořisťovacích praktik nemá relevanci. Dopustil se protisoutěžního jednání spočívající ve vynucování nepřiměřených podmínek. Fakticky vykořisťoval smluvní partnery (provozovatele ubytovacích zařízení). Smyslem vykořisťovacích praktik je, že by dominant neměl na úkor svých obchodních partnerů těžit nad přiměřenou úroveň z oslabené hospodářské soutěže a tím ji ještě více narušovat. Přesně to žalobce ovšem činil.
61. **Žalobci** v reakci na vyjádření předsedy Úřadu nadále nebylo zřejmé, jak a vůči komu měli být provozovatelé ubytovacích zařízení znevýhodněni. I pokud by údajnou materiální škodu zohlednili ve své cenotvorbě, na ceny ubytovacích služeb a jejich konkurenční postavení by to mělo zanedbatelné dopady. Žalobce znovu upozorňuje na rozsudek *MEO* (jeho bod 37).
62. Předseda Úřadu se podle žalobce mýlí, že nemusí prokazovat negativní účinek jednání na spotřebitelský blahobyt. Jak totiž Soudní dvůr uvedl v rozsudku ve věci *Post Danmark I*: „[Č]lánek [102 SFEU] se vztahuje nejen na praktiky, které působí spotřebitelům bezprostřední újmu, nýbrž též na praktiky, které jim způsobují újmu tím, že narušují hospodářskou soutěž.“ Soudní dvůr ve výroku rozsudku *Post Danmark I* výslovně uvádí, že „za účelem posouzení existence protisoutěžních účinků (...) je třeba přezkoumat, zda tato

cenová politika – bez objektivního odůvodnění – vede ke skutečnému nebo pravděpodobnému vyloučení tohoto konkurenta na úkor hospodářské soutěže, a v důsledku toho na úkor zájmu spotřebitelů.“ Pokud proti těmto závěrům předseda Úřadu argumentuje staršími unijními rozsudky, pak žalobce namítá, že jsou dávno překonané právě rozsudkem *Post Danmark I*. Předseda Úřadu na svou podporu nenabízí žádný novější rozsudek.

63. Podle **předsedy Úřadu** nicméně žalobce směřuje újmu s materiálním znakem deliktu, tj. narušením hospodářské soutěže. Předseda Úřadu netvrdí, že se vznik majetkové újmy ubytovacím zařízením automaticky rovná jejich vykořisťování způsobem, který vedl k narušení hospodářské soutěže. Na postoji předsedy Úřadu, že nemusí prokazovat negativní účinek jednání na spotřebitelský blahobyt, nic nemění ani rozsudek *Post Danmark I*. Jednání žalobce je totiž praktikou, která nedopadá na spotřebitele přímo, ale nepřímou – prostřednictvím obchodních partnerů žalobce. Rozsudek *Post Danmark I* se navíc zabývá výkladem čl. 102 SFEU z pohledu politiky nízkých cen uplatňovaných vůči některým bývalým významným zákazníkům konkurenta. Jde v něm tedy primárně o vylučovací praxi zneužití dominantního postavení. Jednání žalobce však spočívalo ve vykořisťování obchodních partnerů – provozovatelů ubytovacích zařízení, nikoli v jejich vyloučení z hospodářské soutěže
64. **Žalobce** poté ještě odkázal k otázce újmy na spotřebitelském blahobytu na rozsudek Soudního dvora ze dne 12. 5. 2022, *SEN*, C-377/20. Soudní dvůr v něm (znovu) potvrdil, že soutěžní úřad musí pro závěr o zneužití dominantního postavení prokázat negativní dopad na spotřebitele. Předseda Úřadu na to však rezignoval.

III. e. Prokázání podstatného vlivu na obchod mezi členskými státy

65. Posledním tématem s unijním rozměrem, o které ve věci jde, je otázka nutnosti prokázat podstatný vliv jednání žalobce na obchod mezi členskými státy EU. **Žalobce** namítá, že pro použití čl. 102 SFEU je třeba splnit dvě jurisdikční kritéria: (i) dominantní postavení podniku na vnitřním trhu nebo jeho podstatné části, a (ii) podstatný vliv jeho jednání na obchod mezi členskými státy.
66. Žalobce uznává, že má dominantní postavení na podstatné části vnitřního trhu. Pokud jde o naplnění podmínky podstatného vlivu na obchod mezi členskými státy, předseda Úřadu uvedl, že kvůli jednání žalobce zahraniční autoři obdrželi za výkon svých práv vyšší odměny. Žalobce ovšem doložil (viz body 52 a 53 výše), že jeho postup (tedy způsob stanovení ceny) nemohl izolovaně vést ke zvýšení sazeb autorských odměn vyplácených zahraničním autorům.
67. Z rozsudku *AKKA* vyplývá, že obchod mezi členskými státy může ovlivnit poplatková praxe organizace pro správu autorských práv, která má ve svém státě monopol a vedle práv majitelů z dané země spravuje i práva zahraničních majitelů (bod 29 rozsudku *AKKA*). To v obecné rovině žalobce nezpochybnuje. Soudní dvůr připouští, že kolektivní správa, kterou obvykle provádí zákonné monopoly podle národní regulace (neexistuje přeshraniční soutěž), může mít za určitých okolností vliv na obchod mezi členskými státy. Jak však vyplývá z toho, že taková praxe může ovlivnit obchod mezi členskými státy, nejedná se o automatismus.
68. Předseda Úřadu poté cituje rozsudek *OSA*. V něm Soudní dvůr posuzoval naplnění této podmínky ve vztahu k praxi účtování excesivních cen, která se nedílně pojí s navýšenými

zisky dominantního soutěže. Tento závěr se proto neuplatní na souzenou věc, v níž Úřad trestá žalobce za uplatňování nepřiměřených obchodních podmínek. Ve svém rozhodnutí však předseda Úřadu uzavírá, že „stejně jako v případě ostatních kolektivních správců, postačila i v případě [žalobce] pouhá potencialita jeho podstatného vlivu na obchod mezi členskými státy.“ (bod 243 rozhodnutí předsedy Úřadu). V kontextu celkových příjmů zastupovaných autorů se ovšem jedná o zanedbatelnou částku. Žalovaný tedy neprokázal, že by posuzované jednání mělo *podstatný vliv* na obchod mezi členskými státy. Úřad tedy vůbec neměl čl. 102 SFEU použít.

69. **Předseda Úřadu** zdůrazňuje, že Úřad vycházel z judikatury Soudního dvora a oznámení Komise k výkladu pojmu *vliv na obchod mezi členskými státy* [*Commission Notice – Guidelines on the effect on trade concept contained in Articles 81 and 82 of the Treaty*, (2004/C 101/07), dostupné na: <https://bit.ly/4bMnQsc>]. Dopad na obchod mezi členskými státy může být také potenciální. Postačí tedy důvodný předpoklad, že by k takovému dopadu mohlo dojít a není nutné zkoumat skutečnou míru zásahu (rozsudek Tribunálu ze dne 7. 10. 1999, *Irish Sugar*, T-228/97, bod 170; nebo rozsudek Soudního dvora ze dne 1. 2. 1978, *Miller International Schallplatten GmbH*, 19/77, bod 15). Soudní dvůr uznal, že poplatky účtované organizací pro správu autorských práv, která je v monopolním postavení, mohou mít vliv na přeshraniční obchod, a proto se na tuto situaci uplatní čl. 102 SFEU (viz rozsudky Soudního dvora ze dne 13. 7. 1989, *Tournier*, 395/87, body 35-38; a ze dne 13. 7. 1989, *Lucazeau a další*, 110/88, 241/88 a 242/88, body 21-25).
70. V rozsudku *STIM* Soudní dvůr shledal vliv na obchod mezi členskými státy i z toho důvodu, že se model stanovení poplatků týkal provozování hudebních děl domácích i zahraničních autorů (bod 23 rozsudku *STIM*). V rozsudku *AKKA* rovněž argumentoval, že obchod mezi členskými státy může ovlivňovat poplatková praxe kolektivního správce práv, spravuje-li rovněž práva zahraničních majitelů (bod 29 rozsudku *AKKA*). Žalobce sám přiznává, že spravuje i díla zahraničních autorů. Jeho jednání tedy nezasahuje pouze hospodářskou soutěž v Česku, ale i v dalších členských státech.

III. f. Shrnutí a důvody předložení předběžných otázek

71. Jak plyne ze shrnuté argumentace obou účastníků řízení, jádro celé věci má výsostně unijní povahu. V každém z jednotlivých dílčích témat se žalobce s předsedou Úřadu neshodnou na tom, jak unijní právo vykládat.
72. Žalobce je přesvědčený, že otázku, zda se dopustil porušení čl. 102 písm. a) SFEU zneužitím dominantního postavení, lze zodpovědět interpretací judikatury Soudního dvora. Relevantní je podle něj hlavně rozsudek *SABAM*. Úřad měl podle žalobce posoudit věc standardem uplatňování excesivních cen za použití dvoustupňového *United Brands* testu, jehož jednotlivé kroky Soudní dvůr ve vztahu k oblasti kolektivní správy upřesnil v rozsudcích *AKKA* a *SABAM*. Pokud by se soud s použitelností této judikatury věc neztotožnil, pak mu žalobce navrhl položení předběžné otázky.
73. Podle krajského soudu není vše tak jasné, jak to žalobce prezentuje. Prvotním východiskem krajského soudu je, že *Soudní dvůr opravdu doposud neřešil přesně to téma, o němž v této věci*

jde – zda nezohledňování obsazenosti pokojů ubytovacích zařízení v sazbě autorské odměny může představovat zneužití dominantního postavení podle čl. 102 písm. a) SFEU. Kromě toho krajskému soudu nepřipadlo tak zjednodušující, jak namítá žalobce, že je tu principiální odlišnost mezi projednávanou věcí a rozsudkem SABAM. Provozovatelé ubytovacích zařízení žalobci platili za služby, které fakticky nedostávali (viz body 22 a 23 výše). Žalobce na to sice reaguje dobrými argumenty (body 24 až 26 výše). Ale krajský soud si přesto stále není jistý, že lze z rozsudku SABAM dovozovat konkrétní použitelné standardy pro posouzení postupu žalobce, který v autorských odměnách požadovaných po ubytovacích zařízeních nezohledňoval obsazenost pokojů.

74. Podobně lze navázat i ve sporu, zda Úřad měl jednání žalobce hodnotit z pohledu (a) excesivních cen (postoj žalobce) nebo (b) nepřiměřených obchodních praktik (postoj Úřadu). Byť je hodnocení zneužití dominantního postavení v podobě vynucování nepřiměřených obchodních podmínek méně časté, Úřad si tento svůj postoj odůvodnil odkazem na určitou rozhodovací praxi (viz body 21 až 23 a 31 až 35 výše). Žalobce tvrdí, že ji Úřad dezinterpretuje. Ani jedna ze stran však krajskému soudu nenabídla jednoznačné vodítko, jak vlastně tento spor posoudit a rozhodnout. Soudní dvůr podle všeho nenabídl ve své judikatuře recept v podobě konkrétních kritérií, na jejichž základě by vnitrostátní orgány mohly hodnotit, jakou z daných dvou cest se vydat, jaké problémy může způsobit jejich záměna a jak zkrátka tento problém vyřešit v kontextu nezohledňování obsazenosti pokojů ve výši sazby autorské odměny.
75. Nejasnosti tu jsou, i pokud by se prosadil názor, že Úřad postupoval správně, pokud věc vyhodnotil perspektivou nepřiměřených obchodních podmínek. Jde konkrétně o otázku, jak má v takovém případě vypadat použitelný test – zda má jít o třístupňový test zmíněný žalobcem (bod 29 výše) nebo postačuje „pouhá“ přiměřenost, jak tvrdí Úřad (bod 35 výše).
76. To samé vlastně platí, pokud by se pro změnu prosadil názor, že jsou správnou perspektivou excesivní ceny. Soudní dvůr po položení předběžných otázek může případně objasnit, zda lze i v kontextu této věci navázat na *United Brands* test (viz body 40 až 44 výše), a jakou konkrétní podobu by tu tento test měl mít.
77. V návaznosti na posouzení výše uvedených témat – a zejména pokud Soudní dvůr vyhodnotí, že Úřad postupoval správně, jestliže jednání žalobce hodnotil z pohledu skutkové podstaty uplatňování nepřiměřených obchodních podmínek – bude třeba dále vyřešit problém materiální stránky přestupku v podobě narušení hospodářské soutěže. Účastníci řízení se neshodnou, zda má tento znak pouze ohrožovací charakter. Nebo zda Úřad měl prokázat, že jednání žalobce vedlo alespoň k nepatrným faktickým protisoutěžním účinkům (viz body 47 až 50 výše). Pokud by měl Úřad povinnost to prokázat, pak by to vyvolávalo další otázku, zda je nutné prokázat i přímý či nepřímý dopad na spotřebitelský blahobyt, resp. dopad vykořisťovacích praktik na úkor obchodních partnerů žalobce (body 54 až 55 výše).
78. S tím poté souvisí i otázka, zda je nutné prokazovat podstatný vliv jednání žalobce na obchod mezi členskými státy EU (postoj žalobce). Nebo zda postačuje důvodný předpoklad, že by k takovému dopadu mohlo dojít, a není proto nutné zkoumat jeho skutečnou míru (postoj Úřadu). Jde přitom o jednu z podmínek použití čl. 102 SFEU.

79. Krajský soud má za to, že ani v jednom z výše uvedených aspektů nejde o téma, jehož řešení by bylo jasné (*clair*) nebo vyjasněné (*eclairé*). Není tu doposud judikatura Soudního dvora, která by nabízela řešení popsanych problémů v kontextu kolektivní správy autorských děl a ubytovacích zařízení, resp. konkrétní řešení problému účtování autorských odměn za neobsazené pokoje.
80. Ve hře jsou přitom důležitá základní práva žalobce – svoboda podnikání (čl. 16 Listiny základních práv EU), právo na vlastnictví (čl. 17) i právo na spravedlivý proces podle čl. 47.
81. Krajský soud se proto rozhodl podat předběžné otázky uvedené ve výroku I. tohoto usnesení.
82. Pro úplnost krajský soud dodává, že žalobce navrhoval předběžné otázky s trochu jinou formulací. Konkrétně navrhoval, aby se krajský soud zeptal:
1. Může být čl. 102 písm. a) SFEU vykládán v tom smyslu, že zneužitím dominantního postavení ve smyslu tohoto článku je samo o sobě jednání, kdy organizace kolektivní správy, která má v členském státě faktický monopol, uplatňuje vůči provozovatelům ubytovacích zařízení způsob stanovení ceny účtované za poskytování licence k zpřístupňování autorských děl prostřednictvím televizních a rozhlasových přijímačů umístěných na pokojích určených k soukromému ubytování hostů, ve kterém nezohledňuje skutečnou obsazenost jednotlivých pokojů daných ubytovacích zařízení, když tímto způsobem stanovená cena významně a trvale nepřevyšuje výši autorských odměn účtovaných za obdobné plnění ve srovnatelných členských státech upravených podle parity kupní síly?
 2. Pokud by odpověď na první položenou otázku byla kladná, je nutno při prokazování porušení čl. 102 písm. a) SFEU v souvislosti s jednáním uvedeným v první položené otázce prokazovat skutečné nebo potenciální negativní účinky na soutěž? Pokud ano, je skutečnost, že jednání nemělo negativní dopad na spotřebitele ve formě zvýšení cen anebo snížení kvality ubytovacích služeb a že z pohledu provozovatelů ubytovacích zařízení výrazně neovlivnilo poskytování ubytovacích služeb na trhu, překážkou pro konstatování porušení čl. 102 písm. a) SFEU.
83. Podle krajského soudu bylo ovšem vhodnější otázky přeformulovat a zobecnit, aby se neutrálněji zaměřovaly na témata, která jsou pro posouzení této věci důležitá. Krajský soud si přitom uvědomuje, že v rámci spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem je případně na Soudním dvoru, aby vnitrostátnímu soudu poskytl všechny prvky výkladu unijního práva, které mohou být užitečné pro rozhodnutí ve věci, již mu vnitrostátní soud předložil, bez ohledu na to, zda je předkládající soud ve své otázce zmínil (rozsudek ze dne 21. 9. 2017, *Aviva*, C-605/15, bod 21 a tam citovaná judikatura). Krajský soud nicméně považoval za vhodné pro úplnost zmínit i formulaci předběžných otázek, jejichž podání navrhoval žalobce.

IV. Závěr

84. Krajský soud tedy položil Soudnímu dvoru předběžné otázky, které klade ve výroku I. tohoto usnesení. Kvůli jejich položení krajský soud přerušil řízení. Poté, co Soudní dvůr o předložené otázce rozhodne, bude v řízení pokračovat [§ 48 odst. 1 písm. b) a odst. 6 soudního řádu správního].

Poučení:

Proti tomuto usnesení *nejsou* opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. února 2024

JUDr. Zuzana Bystřická, v. r.
předsedkyně senátu